

ООУ Димката Ангелов- Габерот“ с. Ваташа

(Назив на училиштето)

дел. бр. 06-102/1

14.04.2025 година

ООУ „ДИМКАТА АНГЕЛОВ-ГАБЕРОТ“ С. ВАТАША

П Р О Ц Е Н А
НА ЗАГРОЗЕНОСТ ОД ПРИРОДНИ НЕПОГОДИ
И ДРУГИ НЕСРЕЌИ

с.Ваташа, 2025 година

СОДРЖИНА :

На Проценката за загрозеност на ООУ „Димката Ангелов Габерот“ с.Ваташа од природни непогоди и други несреќи

Вовед.....	стр.6
1. Општи карактеристики.....	стр.7
1.1. Општи карактеристики на подрачјето за Општина Кавадарци.....	стр.7
1.1.1. Географска положба и големина на територијата или подрачјето.....	стр.7
1.1.2. Релјефот, пошуменоста и основни карактеристики на земјиштето.....	стр.8
1.1.3. Климатските услови.....	стр.9
1.1.4. Хидрографска мрежа.....	стр.9
1.2. Општи карактеристики на училиштето.....	стр.9
1.2.1. Дејноста и нејзиното влијание на можноста за предизвикување на природните непогоди и други несреќи.....	стр.9
1.2.2. Влијанието на несреќите и непогодите во обавувањето на дејноста.....	стр.10
1.2.3. Податоци за капацитетот на училиштето.....	стр.10
1.2.4. Густината на изграденост на стопанските и други објекти и нивната карактеристика од важност за заштита од природни непогоди и други несреќи.....	стр.14
1.2.5. Сообраќајна инфраструктура.....	стр.14
1.2.6. Број на вработени.....	стр.14
2. ПРОЦЕНА ПО ВИДОВИ НА ЗАГРОЗЕНОСТ.....	стр.15
2.1. Евакуација.....	стр.16
2.2. Засолнување.....	стр.17
2.3. Згрижување.....	стр.18
2.4. Радиолошка, хемиска и биолошка заштита.....	стр.18
2.5. Заштита и спасување од урнатини.....	стр.18
2.6. Заштита и спасување од поплави.....	стр.19
2.7. Заштита и спасување од пожари.....	стр.20
2.8. Заштита и спасување од неексплодирани убојни средства (НУС).....	стр.22
2.9. Прва медицинска помош.....	стр.22
2.10. Заштита на животната средина и природа.....	стр.23
2.11. Загрозеност на растенијата и производите од растително потекло.....	стр.23
2.12. Асанација на теренот.....	стр.23
2.13. Загрозеност од техничко-технолошки несреќи и заштита на животната средина.....	стр.24
3. Потреби и можности за организација и раководење со заштитата и спасувањето и организирање на силите за заштита и спасување.....	стр.25
4. Оспособеност на субјектите за заштита и спасување во училиштето.....	стр.25
5. Оспособеност на вработените за заштита и спасување во училиштето.....	стр.25
5.1. Мобилизација на силите за заштита и спасување, материјално-техничките средства и опрема.....	стр.26
5.2. Ангажирање на силите за заштита и спасување.....	стр.26
5.3. Преглед на МТС и опременост.....	стр.27
6. ЗАКЛУЧОК.....	стр.27
7. Законски прописи.....	стр.29

Врз основа на член 11 став (4) од Законот за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ“ број 93/12 - Пречистен текст, бр. 41/14, 129/15, 71/16, 106/16, 83/18 и „Сл. Весник на РСМ“ 215/21), Училишен одбор при ООУ „Димката Ангелов Габерот“ с.Ваташа, Кавадарци, донесе

О Д Л У К А

за изработка на Процена на загрозеност од природни непогоди, епидемии и други несреќи за ООУ „Димката Ангелов Габерот“ с.Ваташа, Кавадарци

Член 1

Да се изработи Процена на загрозеност од природни непогоди, епидемии и други несреќи за ООУ „Димката Ангелов Габерот“ с.Ваташа, Кавадарци.

Член 2

Процената на загрозеност од природни непогоди, епидемии и други несреќи се врши врз основа на:

1. општите карактеристики на територијата и подрачјето, и на општите карактеристики на ООУ „Димката Ангелов- Габерот“ с. Ваташа,
2. процената по мерките за заштита и спасување,
3. потребите и можности за организација и раководење со заштитата и спасувањето и организирањето на силите за заштита и спасување,
4. оспособеност на субјектите за заштита и спасување во ООУ Димката Ангелов- Габерот с. Ваташа, и
5. оспособеноста на вработените.

Член 3

За координатор на активностите се определува ЛазарТолев распределен на работно место наставник по Физичко образование.

Член 4

За изработка на овој документ се формира и работна група во состав од:

1. Гордана Манева-секретар администратор кој врши благајнички и слични работи,
2. Ангел Василев- наставник по физичко образование
3. Илија Чипков - наставник по музичко образование.

Член 5

Оваа Одлука влегува во сила со денот на донесувањето.

Број:02-95/5

Датум: 11.04.2025 год.

Училишен одбор при

ООУ Димката Ангелов- Габерот“ с. Ваташа

Грозда Динова_____

Врз основа на член 11 став 4 од Законот за заштита и спасување („Сл. весник на РМ“ бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 93/18 и „Сл.весник на РСМ“ бр. 215/21), а согласно Методологија за содржината и начинот на проценување на опасностите и планирање на заштитата и спасувањето („Сл. весник на РМ“ бр. 76/06) и член 25 од статутот на ООУ „Димката Ангелов- Габерот “ с.Ваташа, Училишниот одбор на _____.____.2025 година донесе:

О Д Л У К А

за донесување на Процена на загроеност од природни непогоди, епидемии и други несреќи

Член 1

Со оваа Одлука се донесува Процената на загроеност од природни непогоди и други несреќи на ООУ „Димката Ангелов- Габерот “ с.Ваташа, која е дадена во прилог и која е составен дел на оваа Одлука.

Член 2

Оваа одлука стапува на сила од денот на донесувањето.

Член 3

Еден примерок од Одлуката да се објави на огласна табла и достави до архива на институцијата.

_____.____.2025 год.
Ваташа

Претседател на
Училишниот одбор на
ООУ „Димката Ангелов- Габерот “ с.Ваташа,

_____
Грозда Динова

ООУ ДИМКАТА АНГЕЛОВ - ГАБЕРОТ
ВАТАША

Врз основа на член 11 став (1) и став (4) од Законот за заштита и спасување („Сл. весник на РМ“ бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 93/18 и „Сл.весник на РСМ“ бр. 215/21), и согласно Методологијата за содржината и начинот на проценување на опасностите и планирање на заштитата и спасувањето („Сл. весник на РМ“ бр. 76/06), Училишен одбор при ООУ „Димката Ангелов- Габерот“ с. Ваташа, донесе

ПРОЦЕНА НА ЗАГРОЗЕНОСТ ОД ПРИРОДНИ НЕПОГОДИ И ДРУГИ НЕСРЕЌИ

с.Ваташа, 2025

В О В Е Д

Цел на процената на загрозеност на објектот на ООУ „Димката Ангелов-Габерот“ с.Ваташа од природни непогоди и други несреќи е изработка на квалитативна и квантитативна анализа на податоците за можните ризици за настанување на

природни непогоди и други несреќи, со предвидување на можниот натамошен тек и последиците кои можат да бидат предизвикани од нив, со предлог превентивни и други мерки за заштита и спасување.

Катастрофалните последици кои што се резултат на природна непогода од поголем обем, покрај директните последици, имале негативен одраз и врз стабилизацијата на стопанските текови, како и низа други прашања од општествените и стопанските движења.

Од друга страна, потенцијалните опасности од забрзаниот стопански развој, упатуваат на фактот дека подготовките за заштита и спасување од дејствата на природните непогоди и други несреќи претставуваат една исклучително важна потреба на регионот.

Природните непогоди настануваат како резултат на природните сили и тие се надвор од можност за влијание на човекот за спречување на нивното настанување.

Но, затоа пак, преку планирањето и спроведувањето на потребните мерки и активности може да се влијае врз релативизирање односно намалување на последиците кои што тие можат да ги предизвикаат.

Другите несреќи како што се пожарите, несреќи предизвикани од експлозии во технолошките процеси, радиоактивните зрачења, контаминациите со опасни материи, експлозиите на гасови, запаливи течности и гасови итн. се несреќи кои што се резултат на одредени превиди и грешки во извршувањето на секојдневните професионални и други активности, како и резултат на невнимание при ракувањето со опасни материи и средства за работа при извршувањето на работните задачи и активности, манипулирањето, складирањето или при процесот на транспорт на истите. Ризиците за настанувањето на овие несреќи можат да се превенираат, односно може да се спречи нивното настанување преку проценувањето на опасностите и планирањето и спроведувањето на потребните мерки и активности.

Имајќи го ова предвид, се наметнува потребата од сеопфатно и комплексно согледување на состојбите и проблемите во областа на заштитата и спасувањето на населението и материјалните добра од природните непогоди и други несреќи и тоа пред сè, на планот на превентивните мерки за заштита и спасување, како и на степенот на подготвеноста на организираните сили за заштита и спасување и другите органи и организации, чија основна дејност е во функција на заштитата и спасувањето, односно отстранување на последиците предизвикани од природните непогоди и други поголеми несреќи.

Проценката на загрозеност од природни и други несреќи на објектот во кој е лоцирано ООУ „Димката Ангелов-Габерот“ с. Ваташа, се заснива на реалната проценка за можната загрозеност на вработените, учениците и посетителите, загрозеноста на објектот, материјалните добра, животната средина и природата, при што се поаѓа од најтешката варијанта на можни загрозувања, можностите за примена на мерките за заштита, како и расположивиот потенцијал на објектот во содејството со другите субјекти во системот за заштита и спасување од природни и други несреќи од Општината Кавадарци како и содејство со Републичките сили за заштита и спасување.

Генерално при проценување на загрозеноста на било кој субјект во Република Македонија се користи Проценката за загрозеност на Р.Македонија од природни и други несреќи и Проценката на загрозеност на територијата на која се наоѓа субјектот.

Водејќи се според Методологијата за содржината на начинот на проценување на опасностите и планирање на заштитата и спасувањето пред да се осврнеме детално на општите карактеристики на училиштето, накратко ќе ги наведеме општите карактеристики на подрачјето каде што е лоциран конкретниот објект.

1.ОПШТИ КАРАКТЕРИСТИКИ

1.1. Општи карактеристики за подрачјето на општина Кавадарци

1.1.1. Географска положба и големина на територијата или подрачјето

Територијата на Општина Кавадарци се простира на подрачјето на средно Повардарие и делот на Црноречието, од браната „Тиквеш“, до сливот во реката Вардар, па се до висорамнината Витачево и зафаќа значителен дел од Тиквешката котлина.

Општината ги зафаќа Тиквешкијата и висорамнината Витачево и Тиквешкиот (Кавадаречкиот) дел на Мариово. Според површината, со 992,44 км², Кавадарци е втора најголема општина во Македонија, единствено помала од соседната Општина Прилеп.

Градот се наоѓа во средишниот дел на котлината и областа Тиквеш и претставува нејзино централно место. Оддалечен е 10 километри западно од најблискиот град Неготино, 105 километри јужно од главниот град Скопје, а западно преку Дреновската Клисура и превојот Плетвар е поврзан со Прилеп (51 км), кој продолжува кон Битола, Ресен и Охрид. Градот Кавадарци е распослан на двата брега на реката Луда Мара, во правец север-југ, и претставува рамничарска населба сместена на надморска височина од 230 до 270 метри.

Локација на објектот

Основно општинско училиште Димката Ангелов- Габерот с. Ваташа се наоѓа во централниот дел на село Ваташа, Кавадарци, во месна заедница "Ваташа", во зона во која преовладуваат станбени објекти.

Теренот на кој се наоѓа локацијата е равен, со стабилни геомеханички карактеристики. На јужната страна граничи со улица „Ванчо Николовски“, а на исток со ул. „Страшо Пинџур“ на север со улица „Ристо Гондев“ и на запад со приватни станбени објекти.

Училиштето има приземје и еден кат. Вкупна внатрешна површина од 1963 м², и површина на училишниот двор од 537 м².

Училишната зграда е една целина составена од стар дел од масивна а.б.конструкција кој е граден 1946/7 година, доградба изградена 1990 година на западната страна, доградба изградена на источната страна во 2001 година од тврда градба и спортска сала градена 2021/22 година. Во основа е правоаголен со габаритни димензии, катна висина од 4 м приземје и 5 м кат. Кровот на објектот е од секундарна дрвена конструкција врз покривната плоча.

На јужната страна од училишната зграда обезбеден е еден главен влез-излез и еден спореден влез-излез, а на северната страна која граничи со улицата „Ристо Гондев“ има еден спореден влез-излез преку кој директно се влегува во спорската сала.

Приказ на макролокациска положба на објектот

Електричната инсталација е трофазна, редовно се одржува и надградува.

Бројот на вработените во ООУ Димката Ангелов-Габерот“ с. Ваташа изнесува вкупно 41 од кои 7 мажи и 34 жени, а бројот на учениците е 260 кој се менува во текот на учебната година.

Работата се одвива во една смена.

1.1.2. Релјефот, пошуменоста и основни карактеристики на земјиштето

Релјефот на општина Кавадарци е разновиден. Околу реките Црна, Раец и Луда Мара е рамничарски дел, падински дел по падините на ридовите Љубаш, Козјак, Клепа и Раштани, планински дел и висорамнински дел по висорамнината Витачево. Ридско-планинскиот дел зафаќа површина од 69.8% од вкупната територија и во голем дел е покриен со шуми и пасишта. Рамничарскиот дел зафаќа површина од 19,6% од територијата, а падинскиот дел 10,6% од територијата. Земјоделското земјиште е распоредено на различна надморска височина и тоа од 160 до 300 метри кај рамничарскиот дел, 300 до 500 метри кај падинскиот дела и од 550 до 950 метри кај ридскиот дел.

Најстарите формации на Тиквешкиот регион имаат правец северозапад-југоисточно протегање и припаѓаат на внатрешниот дел на вардарската зона. Најдолниот палеозојски и амфиболско-хлоритски шкрилци со прслојци од мермери и серија на кварцно-серицтски и шкрилци со прослојци од мермери и филити. По раседните структури во вардарската зона, форма на издолжени ленти и испрекинати леќи се појавуваат серпентинини и крајниот југозападен дел од Тиквешката област претставен со мермери и доломити, веројатно со девонска старост. Преку серијата на палеосојските метаморфони карпи се развиени мезозојските формации, главно од доцниот креден период, а туронските песочници, конгломерати и масивни варовници се простираат кај југозападниот и западниот дел од областа Тиквеш.

По езерскиот период во Тиквешката котлина останало најмногу глина и песок, а по нејзините краишта сочувани се трагови од езерски крајбрежни релјефни тераси од слоеви на палеозојски и мезозојски карпи.

Опасности од можни влијанија на релјефот и пошуменоста кои би предизвикале природни непогоди врз објектот нема затоа што конфигурацијата на теренот и природата на земјиштето, како и неговата стабилност неможе да доведе до поголеми свлечишта кои би го загрозиле самиот објект. Што се однесува до пошуменоста во близина нема големи шумски површини кои при евентуални масовни шумски пожари би довело до загрозување на објектот.

1.1.3. Климатските услови

Во климатски поглед Тиквешкиот регион, а со тоа и градот Кавадарци, претставува подрачје во кое климата е мешовита, континентално, медитеранска и планинска клима. На југ од Тиквешкиот регион преовладува медитеранска клима со долги и топли лета.

На север преовладува континенталната клима со благи и дождливи зими. Средната годишна температура е 14.1 °C. Најтопол месец во годината е месец Јули, со средна температура од 25,6 °C. За време на летниот период, температуриите може да достигнат и над 40 °C.

Годишен просек на врнежи за целото подрачје изнесува околу 420 мм, од кои поголемиот дел спаѓа во вонвегетациониот период.

Просечната годишна температура на воздухот е 23,5 °C, а во областа на Витачево и ридскиот предел од 12 до 10 °C. Од ова се гледа дека постојат периоди со дост ниски температури кои се одразуваат на мразните денови.

1.1.4 Хидрографска мрежа

Од хидролошки карактеристики општината Кавадарци припаѓа на сливното подрачје на Црна Река. Црна Река припаѓа на сливот на реката Вардар.

Низ градот Кавадарци и низ населеното место Ваташа, тече реката Луда Мара. Подземните води во општината не се истражувани.

Во непосредна близина на училиштето е течението на реката Луда Мара која не претставува опасност за самото училиште, поради што е исклучена можноста од појава на поплави од поголеми размери.

Исто, се проценува дека можноста за појава на поплави како последица од поројни дождови е мала, со оглед на регулираноста на одводот на атмосферските води, како во дворното место, така и во околните сообраќајници со прописна канализација, асфалтирани коловози и дворни површини со прописни наклони.

Опасност од поплава постои во случај на неисправност на хидрантската и канализациона мрежа, неисправност на вентилите, пукање на хидрантската инсталација, затнување на одводните шахти и канали.

Воедно, потребна е и редовна контрола (и евентуална поправка) на покривната конструкција на објектот.

1.2. Општи карактеристики на ООУ „Димката Ангелов-Габерот“ с. Ваташа

1.2.1. Дејноста и нејзиното влијание на можноста за предизвикување на природни непогоди и други несреќи

ООУ „Димката Ангелов-Габерот“ с. Ваташа, е регистрирано во Централен регистар со приоритетна дејност 85.20 – основно образование.

Видот на дејноста (образовно-воспитна) е таков да при истата не се применуваат опасни и штетни материи и материјално-технички средства кои би можеле да предизвикаат соодветни несреќи и хаварији.

Објектот на училиштето е лоциран на улица „Страшо Пинџур“ бр. 186 с. Ваташа, Кавадарци.

При проектирањето на објектот запазени се сите технички нормативи за проектирање и градење на ваков вид на објекти, како во поглед на обезбедување на непречен пристап и движење на противпожарните возила така и во поглед на соодветни заштитни мерки во самиот објект.

При изведувањето на конструкцијата на самиот објект водена е сметка за спречување на појава на несреќа при вршење на дејноста.

1.2.2. Влијанието на несреќите и непогодите во обавувањето на дејноста

Природните непогоди најчесто се резултат на виша сила и нивното настанување не може да се спречи, но сите субјекти согласно регулативата за заштита и спасување можат да преземаат превентивни и оперативни мерки со цел избегнување или намалување на штетните последици кои што можат да бидат фатални по човечките животи и по животната средина.

Настанувањето на евентуална природна непогода или несреќа може штетно да се одрази врз нормалното одвивање на дејноста на училиштето, но евентуалната природна непогода или несреќа треба да е од поголем обем.

Можноста за настанување на природна непогода или несреќа и нејзиното влијание врз дејноста на училиштето ќе бидат детално разработени во поединечната процена за настанување на природна непогода или несреќа.

1.2.3. Податоци за капацитетот на објектот

Вкупна внатрешна површина на училиштето е 1963 м², а површина на училишниот двор од 537 м². Училиштето има приземје и еден кат. Кровот е покриен со керамиди а кровот на спортската сала со лим. Објектот е изграден од тврда градба со камен, цигли и бетон.

Надворешните врати се изработени од ПВЦ профили со стакло, исто така и прозорците на објектот се изработени од стакло поставено на ПВЦ профили. Дел од внатрешните врати во просториите се изработени од дрво, а дел од нив се од ПВЦ профили.

Подот во ходниците и тоалетите е изработен од бетон покриен со мермер и керамички плочки, подот во училниците и дел од административните простории е од бетон покриен со хомогена ПВЦ подна облога - линолеум. Во две од административните простории подот е покриен со ламинат. Подната облога во спортската сала е повеќеслоен точкасто еластичен спортски ПВЦ.

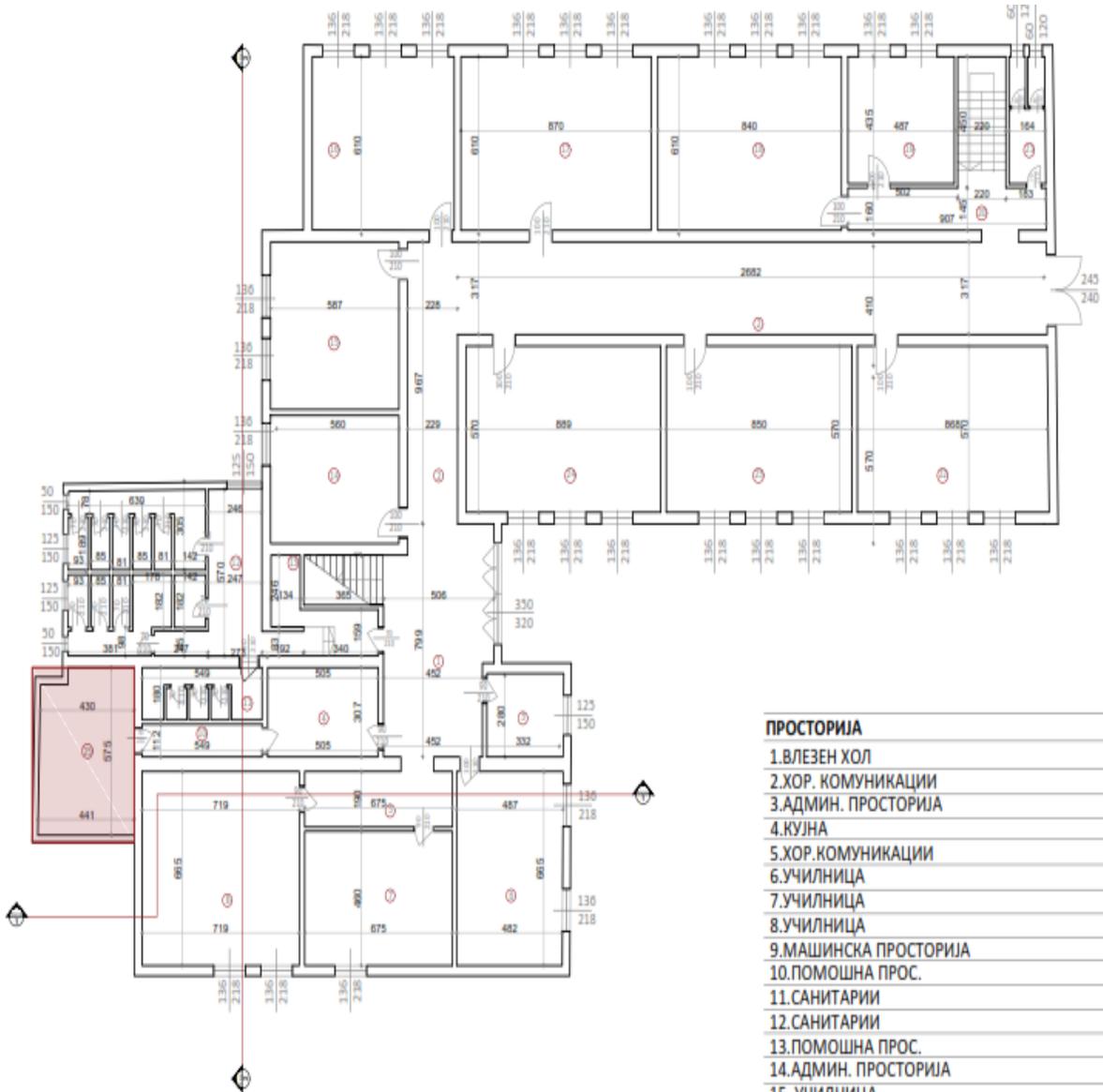
Громобранската инсталација е изведена согласно прописите за заштита на објекти кај кои постои опасност од пожари.

Во училиштето се сместени:

- училници,
- административни простории,
- ходници,
- тоалети,
- спортска сала.

ПРЕГЛЕД

на распоред (шема) на работните простории ПРИЗЕМЈЕ

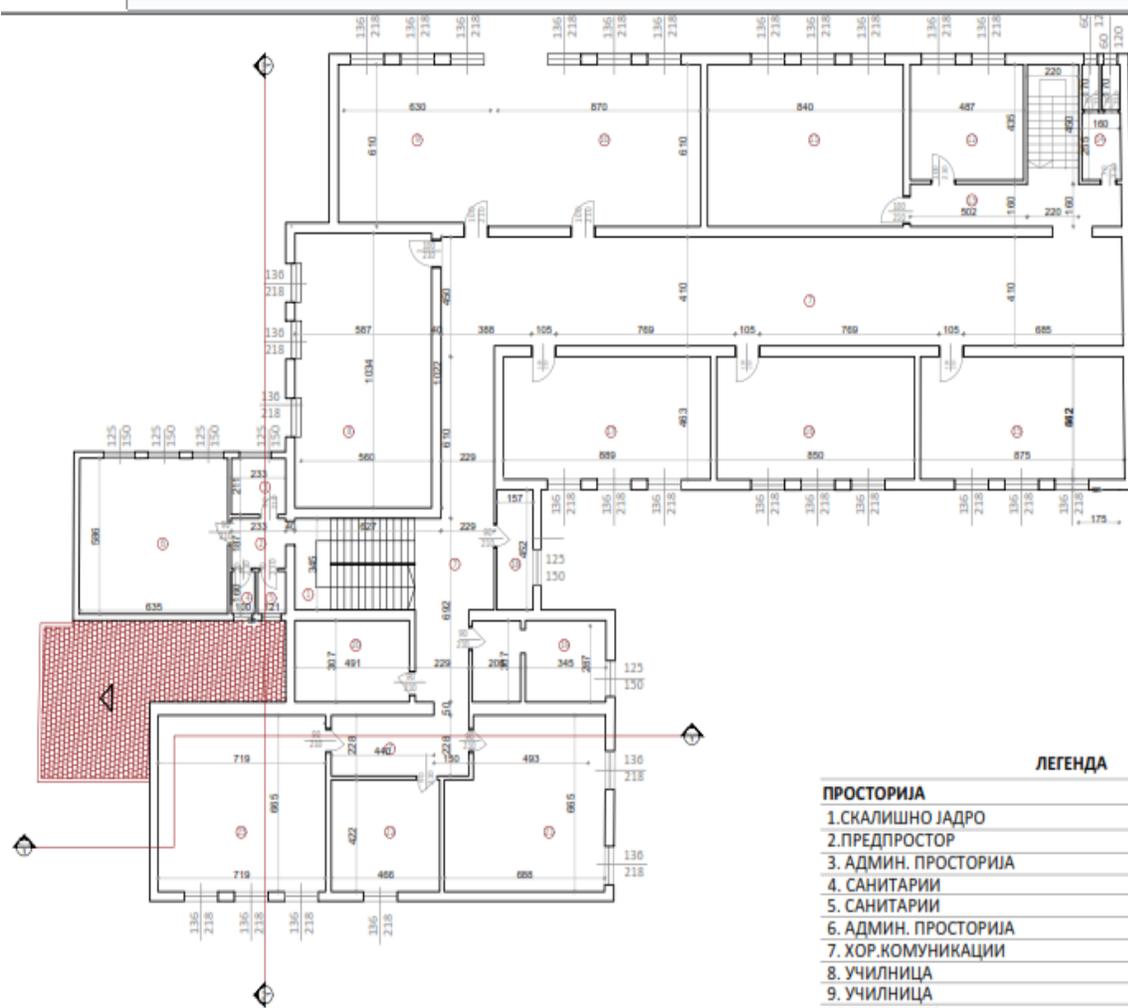

ЛЕГЕНДА

ПРОСТОРИЈА	ПОВРШИНА М2
1.ВЛЕЗЕН ХОЛ	33.00
2.ХОР. КОМУНИКАЦИИ	15.00
3.АДМИН. ПРОСТОРИЈА	9.50
4.КУЈНА	15.50
5.ХОР. КОМУНИКАЦИИ	13.50
6.УЧИЛНИЦА	33.50
7.УЧИЛНИЦА	34.00
8.УЧИЛНИЦА	50.00
9.МАШИНСКА ПРОСТОРИЈА	25.00
10.ПОМОШНА ПРОС.	06.00
11.САНИТАРИИ	10.00
12.САНИТАРИИ	54.00
13.ПОМОШНА ПРОС.	18.00
14.АДМИН. ПРОСТОРИЈА	25.00
15. УЧИЛНИЦА	30.00
16.УЧИЛНИЦА	44.00
17.УЧИЛНИЦА	53.00
18.УЧИЛНИЦА	51.00
19. АДМИН. ПРОСТОРИЈА	22.00
20. ХОР. КОМУНИКАЦИИ	25.00
21. САНИТАРИИ	07.00
22. УЧИЛНИЦА	48.00
23. УЧИЛНИЦА	48.00
24. УЧИЛНИЦА	50.00
25. ДОГРАДБА	25.00

ВКУПНА НЕТО ПОВРШИНА 745.00
ВКУПНА БРУТО ПОВРШИНА 940.00

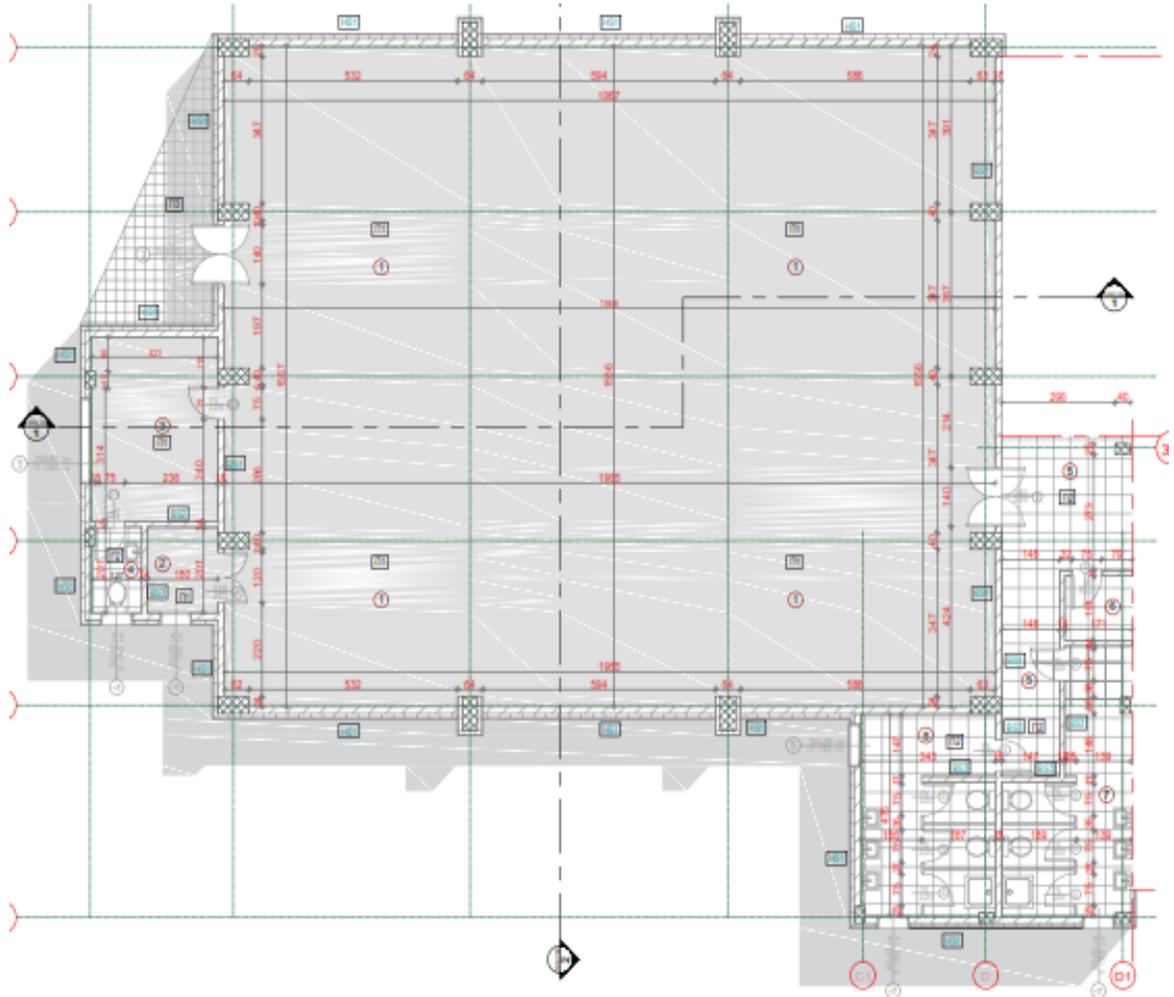
ПРЕГЛЕД на распоред (шема) на работните простории КАТ

ЛЕГЕНДА

ПРОСТОРИЈА	ПОВРШИНА М2
1.СКАЛИШНО ЈАДРО	16.00
2.ПРЕДПРОСТОР	04.50
3. АДМИН. ПРОСТОРИЈА	06.00
4. САНИТАРИИ	01.50
5. САНИТАРИИ	01.50
6. АДМИН. ПРОСТОРИЈА	40.00
7. ХОР.КОМУНИКАЦИИ	167.00
8. УЧИЛНИЦА	57.00
9. УЧИЛНИЦА	45.00
10. УЧИЛНИЦА	53.00
11. УЧИЛНИЦА	51.00
12. АДМИН.ПРОСТОРИЈА	21.00
13. ХОР.КОМУНИКАЦИИ	25.00
14. САНИТАРИИ	07.00
15. УЧИЛНИЦА	48.00
16. УЧИЛНИЦА	48.00
17. УЧИЛНИЦА	50.00
18. АДМИН. ПРОСТОРИЈА	06.00
19. АДМИН. ПРОСТОРИЈА	16.00
20. АДМИН. ПРОСТОРИЈА	14.00
21. УЧИЛНИЦА	46.00
22. УЧИЛНИЦА	24.00
23. УЧИЛНИЦА	52.00
ВКУПНА НЕТО ПОВРШИНА	800.00
ВКУПНА БРУТО ПОВРШИНА	930.00

ПРЕГЛЕД
на распоред (шема) на работните
простории
СПОРТСКА САЛА

Шема на приземје, прв кат и спортска сала

1.2.4. Густината на изграденост на стопанските и други објекти и нивната карактеристика од важност за заштита од природни непогоди и други несреќи

При планирање и изградба на објектот биле земени во предвид основните елементи за спасување и евакуација, а посебно:

- во која мерка во иднина објектите ќе ја загрозуваат својата околина и колку околните објекти ќе влијаат на степенот на опасност од пожар, експлозија, земјотрес и други опасности (рушење, гасови и др.),

- оддалеченост на сообраќајниците од училиштето и можноста за брза интервенција за гасење на пожар и евакуација и спасување на луѓето и загрозените материјални добра,

- конструктивна сигурност, конструктивна јакост на материјалите и огноотпорност на објектот,

- снабдување со вода за гасење на пожари,

- интензитет на топлотното зрачење низ отворите на објектот,

- пожарно оптеретување на објектот.

Степенот на урбанизираност на локацијата е во граници на дозволено согласно предвидениот ДУП, односно планска документација.

Околу објектот се изведени потребни патишта за лесен пристап до сите негови делови во случај на опожарување.

1.2.5. Сообраќајна инфраструктура

ООУ „Димката Ангелов- Габерот“ се наоѓа на ул. „Страшо Пинџур“ бр. 71 с. Ваташа. Од источната страна е главната улица „Страшо Пинџур“, со ширина од 6 м преку која е обезбеден главниот пешачки пристап – влез и бетонска патека до училиштето.

На јужната страна е едномерната улица „Ванчо Николовски“ со широчина од 2.50 м која е поставена паралелно на училишната зграда на растојание од 7 метри, и од која нема друг директен влез во школскиот двор, одделена со железна ограда во должина од 60 м.

На северната страна е улицата „Ристо Гондев“ со широчина од 5 м. Училишната зграда е на растојание од 3,8 метри, делот со кој што граничи со оваа улица е со површина од 10 метри, но овој влез/излез се користи само по потреба бидејќи е за влез во спортска сала.

Најблиската Територијална противпожарна единица до објектот е Територијална противпожарна единица Кавадарци, која се наоѓа на оддалеченост од 2,5 km и времето на пристигнување на интервентното возило е за околу 5 до 7 минути.

1.2.6. Број на вработени

За извршување на дејноста образование ООУ „Димката Ангелов- Габерот“ с. Ваташа, има вработено 41 лице, околу 260 ученици (бројот на ученици се менува секоја учебна година). Во текот на работното време во училиштето може да има присутни и други лица.

2. ПРОЦЕНА НА ЗАГРОЗЕНОСТ ОД ПРИРОДНИ НЕПОГОДИ И ДРУГИ НЕСРЕЌИ ПО МЕРКИТЕ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ

Во секојдневниот живот човекот се сретнува со голем број на природни и други несреќи. Тој ги набљудува и проучува со цел да пронајде соодветни мерки за одбрана од нив. Денес одбраната и заштитата од елементарни непогоди се организира на највисоко ниво на институциите на општеството. Под природни и други несреќи се подразбираат вонредни ситуации кои настанале поради природни појави како што се земјотресите, поплавите, лизгање на теренот, ерозивни процеси, снежни наноси, како и разни видови технички катастрофи. Освен природните и други несреќи можат да настанат и појави со катастрофални последици каде што фактор е човекот со својата активност како што се техничко-технолошките катастрофи, потоа епидемии и други вонредни ситуации.

Процената од загрозеност од природните и други несреќи всушност ги претставува анализата на видот, обемот, степенот и веројатноста на појава на опасност на зафатениот простор од нив. Исто така, проценката служи како основа за преземње на мерки за одбрана и заштита односно сведување на опасностите на најниско ниво, а сето тоа овозможено преку развојот на науката, техниката и технологијата кои овозможуваат следење и проценка на загрозеноста. Разгледувајќи ги природните и други несреќи како природни појави, пожарот и поплавите ги ставаме во категорија на појави што можат да се контролираат и превентивно да се дејствува на нивното дејство, додека земјотресот како природна непогода е појава која се јавува брзо и ненадејно, при што човекот не е во состојба да ги предвиди однапред и да преземе мерки за нивно превентивно дејствување.

2.1. Евакуација

Евакуацијата е целисходно, организирано и ефикасно напуштање на објектот или местото кое е погодено од природна непогода како би се избегнале поголеми загуби во човечки животи и материјални добра.

Евакуацијата е:

- целисходна, бидејќи се темели на разни одлуки на овластени лица и служби,
- организирана, бидејќи треба да се спроведе со планот за евакуација,
- ефикасна, бидејќи мора да се изведе брзо, со максимална сигурност по луѓето и материјалните добра кои се евакуираат.

Спасување е организирано спроведување на мерки и активности за давање на помош и напуштање на објектот, местото погодено од природната непогода од луѓето кои се директно погодени, а кои поради изненадните околности предизвикани од природната непогода не можат сами да ги напуштат тие места и објекти, а при тоа лицето што ја спроведува оваа мерка не биде и самото загрозено.

Изненадни случувања кои можат да го загрозат животот на луѓето и материјалните добра поради кои мора да изврши евакуација се делат во две групи и тоа:

- а) внатрешни извори на опасност (пожар, експлозија, паника),
- б) надворешни извори на опасност (земјотрес, поплава, удари од гром, олуи, енормни врнежи на снег и дожд, падавини од град и слично).

Видови на евакуација:

- Навремена евакуација, која се спроведува пред отпочнување на дејствата на природните и други несреќи во мир, вонредна и воена состојба доколку можат да се предвидат, и
- Дополнителна евакуација, која се спроведува веднаш по појавата или времетраењето на дејствата од природните и други несреќи во мир, вонредна и воена состојба.

Во зависност од обемот, евакуацијата на населението може да биде целосна и делумна.

При целосна евакуација се евакуира целото население, а се спроведува од реоните и објектите што се загрозувани од природни и други несреќи од поголеми размери во мир, вонредна и воена состојба.

При делумната евакуација се обезбедува намалување на бројот на населението во загрозените реони и објекти и може да биде селективна и структурна.

Со селективната евакуација се опфаќаат само определени категории на население, за кои се претпоставува дека поради карактерот на опасноста не можат ефикасно да се заштитат.

Структурната евакуација опфаќа преместување на дел од населението со цели семејства, освен граѓаните распоредени во републичките сили за заштита и спасување и во вооружените сили и на други должности во заштитата и спасувањето.

Мерки за евакуација:

Во случај на природна непогода и друга несреќа предизвикана од човечки фактор, првата мерка што треба да се преземе е организирано и брзо напуштање на загрозените простории односно преместување на безбедни места, во прво време во дворот на училиштето.

Целата постапка треба да се одвива смилено, со брзо одење и без предизвикување на паника.

Во случај на непогода доколку дојде до потреба за евакуација други мерки и активности што треба да се преземат се следниве:

- доколку се работи за пожар лицето кое ќе го забележи веднаш треба да пристапи кон негово локализирање и веднаш да го извести претпоставениот и ако се работи за поголем размер да се извести територијалната противпожарна единица.
- вработените во училиштето треба да преземат мерки за евакуација и доколку се јави опасност од пожар во околината,
  - било кој од вработените треба да даде тревога за напуштање на објектот,
  - веднаш да се отворат сите главни и споредни излези каде што има услови,
  - на знакот за тревога од вработените се формира противпожарен тим за преземање активности за заштита и спасување,
  - за време на тревогата се организира група за обезбедување со задача да ги острани неповиканите лица, да ја спречува паниката, да го расчистува просторот и да овозможува непречено доаѓање и приоѓање на противпожарните возила, возила на итна медицинска помош и други возила,
    - да се исклучи електричната инсталација,
    - да се спречи и контролира непотребно повторно влегување,
    - да се провери дали сите се евакуирани.

Знаци за евакуација:

Знаците за евакуација треба да бидат разбирливи и мора да се води сметка да се избегне групирање на поголем број на знаци на едно место. Знаците не треба да се поставуваат на подвижни предмети како што се врата, прозор и сл., кои кога ќе се поместат ќе го тргнат или покријат знакот и ќе дадат погрешно толкување. Исто така знаците треба да бидат обележани со видлива и воочлива боја. Кога ќе престанат причините поради кои некој знак е поставен тогаш тој треба да се тргне бидејќи при понатамошното дејство на евакуацијата истите можат да имаат спротивен ефект, или може да имаат негативен ефект.

Знаците треба да бидат употребливи и по ден и по ноќ.

Знаците се поставуваат на висина од 1,5 метри до 2 метри на линија на гледање, а на влезовите и излезите над самата врата.

За обезбедување на успешна евакуација во објектот на училиштето потребно е да има координација помеѓу училиштето, Дирекцијата за заштита и спасување, регионалното одделение и локалната самоуправа, за начините на постапување во случај на природни непогоди и други несреќи.

Кога станува збор за евакуација на вработените, учениците и сите други затекнати лица во објектот на училиштето важно е да се напомене дека на предметната локација има доволен број на излези што овозможуваат брза и безбедна евакуација.

Овој објект е лоциран така што има лесен и директен пристап за интервенција на противпожарните возила од пристапниот пат до локацијата на објектот.

При евентуална опасност мора да се даде тревога со цел сите вработени, ученици и затекнати лица во објектот да го напуштат истиот, се проценува дека речиси сите присутни би биле способни самостојно да се движат кон незагрозено подрачје, освен доколку при самата несреќа дојде до повреда кај некој од присутните.

При евакуацијата луѓето треба да се движат кој просторот на објектот односно што е можно на поголема одалеченост од загрозениот објект.

Евакуацијата ја спроведуваат вработените задолжени во Универзалната единица за заштита и спасување согласно Планот за заштита и спасување.

Доколку тие неможат да спроведат успешна евакуација на сите присутни лица и материјални добра тогаш се должни да побараат помош од Дирекцијата за заштита и спасување и од другите надлежни институции во Општината.

Во случај на непосредна опасност од било каква несреќа најпрво треба да се пристапи кон евакуација на луѓето, а потоа на материјалните добра.

2.2. Засолнување

Засолнувањето опфаќа мерки и активности за планирање, изведба, одржување и користење на засолништа и други заштитни објекти со кои се обезбедува заштитата и спасувањето на вработените.

Законот за заштита и спасување предвидува дека е неопходно да постојат јавни засолништа, чија намена би била згрижување на населението во случај на несреќа од поголеми размери.

Посеби засолништа на предметната локација нема, што значи дека вработените, учениците и затекнатите лица во зависност од карактерот на несреќата би можеле да се засолнат во незагрозените простории во објектот, на збирното место во училишниот двор (при пожар, земјотрес и сл.) или да се искористат постоечките подрумски простории со претходно соодветно адаптирање кои се наоѓаат во станбените домови во близина на училиштето. Со адаптација за засолниште би се користеле станбените објекти на фамилија Петрови кој располага со подрум од 65 м² и станбениот објект на фамилија Ралеви – подрум од 70 м².

Сепак збирното место во училишниот двор е со доволна површина така што е овозможено означување на безбедно збирно место.

Се проценува дека доколку непосредното подрачје биде зафатено со определена несреќа или природна непогода, со цел успешна реализација на мерката засолнување вработените, учениците и затекнатите лица се должни да се придржуваат кон процената на загрозеност од природни непогоди и други несреќи на Општината, како и да побараат помош од надлежните институции.

2.3. Згрижување

Мерката за згрижување е неопходна при процена на опасности и при преземање на мерки со цел заштита и спасување од природни непогоди и други несреќи. Имено, доколку објектот на училиштето биде зафатен со било каква несреќа од поголем карактер се проценува дека постои опасност да дојде до повреда, и за згрижување ќе подлежат околу 300 лица од кои 41 вработен и околу 260 ученици.

Вработените мора да бидат организирани во случај на несреќа да се преземаат активности за згрижување на повредените и настраданите, но согласно Уредбата за спроведување на мерката згрижување на настрадано и загрозоено население („Сл. весник на РМ“ бр. 100/10), Републиката и единиците на Локалната самоуправа на општината обезбедуваат сместување и итно згрижување.

Имено, при постапување по овие мерки кои не се во контекст на дејноста , ООУ Димката Ангелов-Габерот с. Ваташа ќе се придржува кон Плановите донесени од другите субјекти во системот за заштита и спасување, односно ќе се придржува на Плановите за згрижување на настрадано и загрозоено население на Општина Кавадарци.

Вработените се должни да побараат помош од надлежните институции на Локалната самоуправа.

2.4. Загрозеност од радиолошка, хемиска и биолошка контаминација и акциденти со опасни материји

Современите услови на живеење и работа како и се поизразениот технолошки развој во голема мера придонесуваат за зголемување на степенот на загрозеност на целата територија на Република Македонија од радиолошка, хемиска и биолошка контаминација и акциденти предизвикани со опасни материји.

Кога станува збор за анализа на мерката загрозеност од радиолошка, хемиска и биолошка контаминација на објектот на училиштето при изведување на својата дејност не доаѓа до хемиска контаминација во водата, воздухот и почвата.

Во училиштето нема опасност од радиолошка и биолошка контаминација при тековното изведување на дејноста.

Таквата опасност за учениците и вработените постои доколку дојде до поголема хаварија, на пример доколку дојде до акциденти во некоја од нуклеарните централи во соседните држави, и доколку биде загрозоена целата територија на општината или пак на територијата на Република Македонија

2.5. Загрозеност од урнатини

Земјотресите претставуваат природна појава која предизвикува страв, паника, големи човечки жртви и материјали загуби. Земјотресите се природна појава која што е резултат на поместувањето на тектонските плочи, движењето на Земјината кора, при што се ослободува голема енергија што води до потресување на земјата. Постојат повеќе видови на земјотреси, меѓу кои најчести се т.н. тектонски потреси кои настануваат при движењето и допирот на тектонските плочи. Постојат уште и вулкански земјотреси, коишто се послаби и настануваат при ерупција на вулкан, и земјотреси коишто настануваат при пропаѓање на земјиштето, т.н. одронски земјотреси. Покрај овие земјотреси можат да се јават и вештачките земјотреси кои настануваат поради техничко делување на човекот и експлозиите.

Проценката за загрозеност и повредливоста од земјотресите во објектот на училиштето се врши врз основа на предходните анализи и случувања.

Сеизмичката активност на територијата на Р.Македонија е концентрирана во повеќе сеизмогени подрачја кои во однос на јачината на настанатите и очекуваните земјотреси се класифицирани во категории од прв, втор и трет ред. Сеизмигените извори од прв ред се регионите каде се случени земјотреси со $M=6.1-7.8$, односно се очекуваат земјотреси со максимални магнитуди $M=6.5-8.0$. Сеизмигените извори од втор ред се регионите каде што се случени потреси со $M=4.5-5.7$, односно се очекуваат земјотреси со максимални магнитуди $M=5.5-6.0$, и сеизмигените извори од трет ред се карактеризираат со магнитуда на потреси $M=4.0-4.5$.

Училиштето се наоѓа во населеното место Ваташа во општина Кавадарци. Според анализите на досегашната сеизмичка активност на општината регистрирани се земјотреси со максимални интензитети кои не надминуваат 7 степени МЦС (Меркалиева скала).

Се претпоставува дека можни се земјотреси со голем интензитет поради што се препорачува при планирање на градежните активности да се предвиди соодветна сеизмичка заштита.

При анализирањето на можноста објектот на училиштето да биде загрозен од појава на земјотреси на подрачјето на општина Кавадарци, неминовно се наметнува потребата и од детално анализирање. Во однос на просторната поставеност на објектот, проценето е дека во непосредна близина на објектот има други објекти, станбени куќи, и има опасност при евентуално уривање на соседен објект.

Основниот објект (училишната зграда) кој е изграден пред приближно 78 години (пуштен е во употреба 1947/48г.) претставува масивна конструкција со ѕидарија од печена тула и армирано бетонски хоризонтални и вертикални серклажи и арм.бет.меѓукатни плочи, што не обезбедува доволен степен на сигурност од сеизмички потреси кои се можни во сеизмичката зона во која се наоѓа општината односно градот Кавадарци (со сеизмичност од 8-9 степени по Макросеизмичката скала).

Последиците од евентуалните земјотреси, не е можно точно да се предвидат, но при земјотреси со посилен интензитет истите сигурно не би биле мали, и можноста за уривање на објектот при појава на земјотрес од поголем интензитет не е исклучена.

Се проценува дека постои загрозеност од земјотрес, соодветно на тоа ќе бидат предложени превентивни и корективни мерки за заштита на луѓето и материјалните средства.

2.6.Загрозеност од поплави

Под поимот поплава се подразбира постепено поплавување на теренот со излевање на водите од природните и вештачките водотеци како полседица на високи водостои, пробивање или нарушување на насипи, вештачки акумулации, како и поплавување на теренот од последиците на абнормални хидролошки ситуации, големи количества на паднат дожд при што доаѓа до прелевање на реките езерата. Поплавените води може да ги покријат површините изложени на поплави за неколку часа, во случај на ненадејни поплави, или да се задржи неколку недели како што е случај со есенскиот и пролетниот период.

Причините за настанување на поплавите можат да се поделат на:

- поплави настанати поради јаки врнежи,
- поплави настанати поради зголемување на мразот на водотеците,
- поплави настанати поради лизгање на земјиштето или потреси,
- поплави настанати поради рушење на брани и воени дејствија,
- поплави настанати поради промени во речните текови како последица на урбанизацијата.

Додека повеќето од поплавите се појавуваат поради една причина, најголемите поплави се појавуваат како резултат на взаемно дејство од две или повеќе причини како што е силен дожд во комбинација со пролетно истекување на водите од

растопениот снег. Честопати се случува количеството на вода од интензивните дождови да го надмине носивиот капацитет на одводниот систем при што се создава застој во системот и поплавување на подруми и улици.

При проценката на загрозеноста од поплави на одредено место треба да се опфатат следниче параметри:

- причина поради која настанала поплавата,
- големина на зафатеното подрачје,
- времетраење на поплавувањето,
- висина на поплавениот бран,
- вкупната количина на водената маса,
- брзина на поплавениот бран,
- количината на наносот и другите продукти на поплавувањето.

При анализирањето на можностите од настанување на поплава на подрачјето на објектот на училиштето, неминовно се јавува потребата да се земат во предвид факторите кои влијаат да дојде до поплава во целокупното подрачје на општина Кавадарци.

Во близина на објектот е течението на реката Луда Мара. Нејзиното корито опфаќа голема површина и слободно може да се каже дека е доволно за добар истек на водите во пролетниот период за време на топењето на снегот, но исто така и во летниот период кога има ненадејни поројни дождови. Коритото на реката Луда Мара постојано се чисти и се одржува од страна на општина Кавадарци, во нема смет кој би бил причина за нејзин застој и поплавување.

Фекалните и водите од одржувањето на хигиената од објектот на училиштето се одведуваат во канализациона мрежа на општината. Но, сепак предвидени се мерки за одводнување со пумпи, како и вреќи со песок за насипи.

Атмосферските води од објектот и површината од објектот се одведуваат со предвидена атмосферска канализација по пат на гравитација, и со тоа се намалува опасноста од полнење на објектот со атмосферска вода.

За да дојде до евентуално поплавување во внатрешноста на работните простории и загрозување на вработените и учениците, тоа би било предизвикано од големи врнежи од дожд со голем интензитет, ислевање на течението на реката Луда Мара, како и со зголемување на нивото на подземните води. За таа цела превидени се мерки за одводнување со пумпи при надоаѓање на подземната вода.

Иако е мала веројатноста, сепак опасност од поплава постои, па според тоа во Планот за заштита и спасување ќе бидат предложени превентивни и оперативни мерки за заштита и спасување од поплава.

Посредно кон заштитата од поплава на објектот ќе влијаат и мерките за заштита од поплава кои се предложени во Проценката за загрозеност на општина Кавадарци.

2.7.Загрозеност од пожари и експлозии

Пожарот е појава на неконтролирано горење на материи кое намерно или од невнимание го предизвикал човекот или е резултат на природни биолошки, физички или хемиски процеси. Пожарите нанесуваат големи штети на човекот и на природната средина.

Степенот на загрозеност од пожари во објектот на училиштето се проценува дека е мал. Самиот процес на работа е таков, што нема опасност од предизвикување на пожар, но сепак, потенцијални опасности за предизвикување на пожар постојат заради:

- Човечко невнимание (отпушок од цигара, заварување и сечење, заборавен електричен уред, неправилно користење на електричната енергија и други запаливи материи, неправилно ракување со електрични уреди, и сл.)

- Намерно подметнување (на пример пироман, психопат или други сторители од непознати побуди),
- Природни појави (атмосферски празнења, прекумерно загревање на површини),
- Животно (гризење на изолација на кабли од глодари),
- Неправилно ракување со електрични апарати и уреди од светлосни арматури, електоромотори и др.
- Неисправни електрични проводници (куса врска од оштетена изолација, преоптеретување, пренапони),
- Статички електрицитет-незаземјен дел,
- Недоволна вентилација.

Статистички како причина за појава на пожари во деловните објекти во републиката се јавуваат:

Причини за појава на пожар	Процентуална застапеност
Електрични апарати и уреди	28,3
Триење	27,55
Електрични проводници-куса врска	15,85
Загреани проводници	2,65
Преоптоварување	-
Самозапалување	2,26
Оштетување-дефект	1,89
Отворен пламен	1,13
Заварување	1,13
Градежни недостатоци	0,75
Ложишта-огништа	0,75
Рушење	0,75
Статички електрицитет	0,38
Брусеење	0,38
Експлозии	0,38
Останати причини	3,40
Неутврдено	12,45

Од податоците за можните причини за појава на пожари се гледа дека преку 45% пожари настануваат поради недостатоци во електричните инсталации или електричните апарати и уреди. Основната причина е тоа што застарените електрични инсталации не се менуваат, а и одржувањето на инсталациите не е на добро ниво.

Осетливоста на објектот на пожар е релативно мала со оглед да истиот е од масивен тип-изведен од тешко горлив материјал (камен, печена тула, бетон и армиран бетон). Исклучок претставува дрвената кровна конструкција.

Во западниот дел од објектот е сместена котлара за парно греење на суво гориво (пелети) со површина од приближно 30 м², кај која покрај подот кој е изграден од бетон, таванската плоча и преградните ѕидови се изведени од кровни и фасадни панели со исполна од полиуретан д=50мм, комплет со споен материјал, поради што е намалена можноста за брзо ширење на евентуалниот пожар.

Се проценува дека нема потреба од формирање на посебна единица за заштита и спасување од пожари, односно дека е потребно формирање на универзално одделение за заштита и спасување (ЗС), кое покрај за гасење на почетни пожари би било наменето за давање на прва медицинска помош и расчистување урнатини од помали размери. За оспособување на истото, би било потребно извршување на соодветна основна обука.

Опременоста со опрема и средства за гасење на пожари во ООУ „Димката Ангелов – Габерот“ с. Ваташа е релативно добра. Се располага со 14 ПП апарати кои се распоредени во приземје и на катот на објектот. Во објектот на ООУ „Димката Ангелов-Габерот“ с. Ваташа, има 4 (четири) броја на ПП хидрантски приклучок за снабдување со вода при гасење на пожари, и тоа 3 (три) на приземје и 1 (еден) на прв кат.

Постоечките сообраќајници околу училишниот комплекс, пристапите и внатрешната уреденост и комуникативност на дворното место овозможуваат непречен и ефикасен пристап и интервенција на ПП возила, механизација и ангажирани сили за гасење на пожари. Во објектот се поставени разводни табли во кои се наоѓаат осигурувачи за заштита на електричните проводници од електричната инсталација од куса врска.

Врз основа на вака проценетата опасност од пожар мерките со цел успешно справување со евентуален пожар детално ќе бидат образложени во Планот за заштита и спасување.

2.8. Загрозеност од неексплодирани убојни средства (НСУ)

При анализирањето на можноста објектот на ООУ „Димката Ангелов – Габерот“ с. Ваташа да биде загрозен од неексплодирани убојни средства неминовно се наметнува потребата од повикување на анализата која што е направена во Проценката на загрозеност на целата територија на Р. Македонија, според која постои опасност од неексплодирани убојни средства низ речиси целата територија на Р. Македонија, но карактеристични подрачја во кои има најголема концентрација на НСУ се:

- Битолско подрачје,
- Прилепско-Мариовското подрачје,
- Дојранско-Гевгелиското подрачје,
- Велешко-Дебарското подрачје.

Со оглед на фактот дека според Проценката на загрозеност на Република Македонија постои опасност од НСУ на целата територија на државата, непосредно постои опасност и за подрачјето каде што се наоѓа училиштето.

Важно е да се нагласи дека и во Проценката на загрозеност и во Планот за заштита и спасување за ООУ „Димката Ангелов-Габерот“ с. Ваташа, нема да се даваат мерки за заштита и спасување од НСУ, од причина што пронаоѓање на НСУ и нивно уништување како мерка за заштита на населението и материјалните добра спаѓа во рамките на редовните надлежности на Дирекцијата за заштита и спасување. Досега во рамките на училишниот комплекс и блиската околина, при изведба на градежни зафати-ископи не се пронајдени заостанати неексплодирани убојни средства. При евентуално сомнение за опасност од НСУ, вработените се должни веднаш да побараат помош од Дирекцијата за заштита и спасување во подрачно одделение во Кавадарци.

2.9. Прва медицинска помош (ПМП)

Иако може да се очекува брзо пристигнување на стручна медицинска помош и повредените лица брзо да се транспортираат до најблиската здравствена установа, сепак од непроценлива важност е познавање на основните работи за давање прва помош од страна на вработените во училиштето.

Имајќи ги во предвид сите видови на опасности потребно е благовремено и редовно училиштето да се опремува и обучува со средства за прва медицинска помош кои можат да бидат прирачни и специјални.

Потребен е посебен ангажман за обезбедување на средствата за прва помош и неопходна санитарска опрема. Задолжително запознавање на вработените со какви средства се располага и каде овие средства се чуваат и начинот на нивната употреба. Прва медицинска помош се спроведува со цел спасување на животот на повредените и спречување на инвалидитет. Таа се дава на лице место каде што ќе се затече

повреденото лице. За време на помасовни катастрофи кога ќе има поголем број на повредени во училиштето прва медицинска помош ќе се спроведува преку следните постапки:

- Преглед проценка на видот и бројот на повредените,
- Јавување и барање помош од екипи за стручна медицинска помош, и
- Укажување на прва медицинска помош ја вршат само добро обучени лица од тимот за ПМП и други вработени кои следеле курс за ПМП и кои добро се обучиле за правилно укажување на ПМП односно ги совладале следниве постапки за укажување на прва помош:

Постапка со повредениот

Преглед на повредениот

– состојби кои бараат неопходна помош, (губење свест, вештачко дишење, надворешна масажа на срцето, вештачко дишење и масажа на срцето),

-Постапка при давење,

-Постапка при повреда од електрична енергија,

-Скршеници на коските (имобилизација на скршеници, повреда на глава, повреда на врат, градниот кош, стомакот, рбетниот столб, карличната коска),

-Постапување при топлотни и хемиски повреди, труење со гасови и сл.

По успешно укажаната ПМП следува транспорт до здравствената установа или на предходно поставен пункт за таа намена. Санитетскиот транспорт е најдобро да се изведе со санитарско возило за сериозно повредените, а за останатите транспортот може да го извршат и вработените во училиштето кои во моментот располагаат со сопствено возило.

Просторот во училишниот двор може да се искористи за лоцирање на пункт за укажување на прва медицинска помош.

2.10. Загрозеност на животните и производите од животинско потекло

Кога правиме проценка на училиштето во делот за загрозеност на животните и производите од животинско потекло пред се треба да се напомене дека во околината нема магацински простории за складирање на производи од животинско потекло ниту кланици.

Објектот се наоѓа во подрачје каде што нема фарми или домаќинства за одгледување на животни.

Извршувањето на дејноста на предметната локација на објектот на училиштето нема да предизвика загрозеност на животните и производите од животинско потекло.

2.11. Загрозеност на растенијата и производите од растително потекло

Работата на училиштето не влијае негативно врз растенијата, а со тоа и врз производите од растително потекло. Во непосредна близина нема магацин за производи од растително потекло. При тековното изведување на дејноста не се создаваат никакви штетни материи кои би можеле да доведат до загрозување на растенијата и производите од растително потекло.

2.12. Асанација на теренот

Асанацијата на теренот опфаќа пронаоѓање, собирање, идентификација, транспорт и погребување на загинати и умрени лица, собирање, транспорт и закоп на угинати животни, собирање и унуштување на сите видови отпадни и други опасни материи што го загрозуваат животот и здравјето на луѓето, дезинфекција, дезинсекција и дератизација на теренот и објектот, како и асанацијата на објектите за водоснабдување.

Со цел успешно справување со опасностите и последиците предизвикани од природни и други несреќи, потребно е во асанацијата на теренот да се ангажираат сите задолжени субјекти кои согласно надлежностите и делокругот на работа имаат обврски на тој план.

Задачите на субјектите во однос на асанацијата на теренот се во директна зависност од видот и обемот на природната непогода, како од последиците кои би биле предизвикани.

Кон постапување по овие мерки, кои не се во контекст на дејноста, училиштето ќе се придржува кон Плановите донесени од другите субјекти во системот за заштита и спасување, односно ќе се придржува на Плановите за асанација на теренот за општина Кавадарци и доколку се јави потреба за асанација вработените ќе побараат помош од надлежните институции во општината.

2.13. Загрозеност од техничко-технолошки несреќи и заштита на животната средина

Како ризични ситуации за настанување на екцеси и друг вид на несреќи, со последици врз животната средина се неправилно складирање, манипулација, транспорт и депонирање на опасните материи.

Опасни материи се супстанциите со експлозивни својства, компримираните и гасовите под притисок, запаливите течни и цврсти материи, samozапаливи, оксидирачки, бактериолошки неисправните, радиоактивните, корозивни, органски пероксиди и отрови. Како потенцијални предизвикувачи на технолошки катастрофи се идентификуваат транспортот на нафта и нафтените деривати и сите други дејности базирани на преработката или производство на токсични материи, како и неадекватното чување и складирање на опасни материи и нивното неадекватно депонирање.

Ризиците од појава на одредени природни (земјотреси, лизгање на тлото, поплави и др.) и технолошки (експлозии, пожари, хаварији, зрачења и др.) катастрофи, секојдневно значително се зголемуваат, пропорционално со технолошкиот развој и урбанизацијата на средината. Последиците од овие катастрофи можат да имаат несогледливи размери. Во некои случаи, покрај губитоците на човечки животи, навремени или трајни оштетувања на објектите и другите материјални добра, далеку позначајни можат да бидат еколошките димензии (хемиските загадувања на почвата, водата и воздухот, радиоактивните зрачења и др.) на овие последици можат да се пренесат и на животот на идните поколенија. Карактерот на овие проблеми бара да тие бидат навреме согледани и дефинирани заради преземање соодветни превентивни мерки.

Заштитата и спасувањето од техничко-технолошките несреќи опфаќа преземање на превентивни и оперативни мерки во индустриските објекти, кои во производниот процес употребуваат материи или постројки што предизвикуваат висок степен на загрозеност на луѓето и материјалните добра.

Мерките за заштита техничко-технолошки катастрофи во себе содржат покрај непосредната заштита на човекот и материјалните добра и нагласено еколошка димензија.

Еколошката димензија на заштитните мерки тргнува од сознанието дека животната средина е ограничен ресурс кој во одделни средини, а и во глобални рамки е доведен на границата на издржливост.

Една од можните неопходни потребни превентивни мерки за заштита од техничко-технолошка катастрофа е просторното и урбанистичкото планирање, кое преку осознавање и анализа на состојбите и анализите од можните инциденти во одржување на инсталациите и опрема треба да создаде прифатлив однос кон животната средина.

При изведување на конструкцијата на објектот на училиштето, водена е сметка за спречување на појава на техничко-технолошка несреќа.

Исто така за спречување на евентуална техничко-технолошка несреќа се прават постојани прегледи на средствата за работа од страна на овластени правни лица, како и проверка за заштитното заземјување на електричната инсталација и громобранската заштита.

3. ПОТРЕБИ И МОЖНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА И РАКОВОДЕЊЕ СО ЗАШТИТАТА И СПАСУВАЊЕТО И ОРГАНИЗИРАЊЕ НА СИЛИТЕ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ

Потреба за организирање на сили за заштита и спасување во училиштето, имајќи ги предвид проценетите опасности со тоа што силите за заштита и спасување би биле формирани само од страна на вработените лица во институцијата.

Согласно Уредбата за видот, големината и организирањето на силите за заштита и спасување („Сл. весник на РМ“ бр. 12/2006) во составот на силите за заштита и спасување во училиштето е Универзалната единица за заштита и спасување во големина на екипа.

Детално бројот на членовите на составот на силите за заштита и спасување, нивниот персонален состав, како и описот на правата и обврските во делот на заштита и спасување ќе бидат разработени во Планот за заштита и спасување од природни непогоди и други несреќи.

4. ОСПОСОБЕНОСТ НА СУБЈЕКТИТЕ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ВО УЧИЛИШТЕТО

Сите вработени кои што членуваат во Универзалната единица за заштита и спасување во јачина на екипа имаат поминато соодветни обуки за вработените и тоа пред се обука за гасење на пожар од соодветни институции за стручно оспособување и обучување од страна на овластени правни лица.

Сите вработени мора да бидат запознаени со проценетите опасности во оваа процена како и со предложените мерки во Планот за заштита и спасување. За запознавање на вработените е задолжено одговорното лице на училиштето.

5. ПОДГОТВЕНОСТ НА ВРАБОТЕНИТЕ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ

Подготвеноста на вработените во училиштето за заштита и спасување на учениците, вработените, работната опрема, средствата за работа и материјалните добра подразбира задачи и постапки со кои се обезбедува благовремено и потполно спроведување на мерките за заштита и активирање на соодветната единица за заштита и спасување-екипа на вработени која е формирана за заштита и спасување во однос на степенот на загрозеност од природна непогода или друга несреќа.

Силите за заштита и спасување во училиштето кои се организирани како универзална единица за заштита и спасување во јачина на екипа, се подготвуваат, односно опремуваат, обучуваат и оспособуваат за:

- давање на прва медицинска помош;
- згрижување и евакуација;
- гасење на помали и почетни пожари;
- заштита и спасување од поплави.

Подготовката на силите за заштита и спасување, во делот на обуките се извршува така што сите вработени, членовите во силите за заштита и спасување завршуваат основна обука за давање на прва медицинска помош, гаснење на помали и почетни пожари, спасување на загрозени и затрупани лица во плитки урнатини, учество во засолнување, евакуација и згрижување на вработените, спасување од поплави, како и интервенции во услови на техничко-технолошки несреќи.

Периодично, најмалку еднаш на две години се организираат и вежбовни активности преку кои се увежбува и проверува оспособеноста на вработените кои се со задолженија во силите за интервенции во реални услови.

5.1.Мобилизација на силите за заштита и спасување, материјално-техничките средства и опрема

За извршувањето на заштитата и спасувањето за потребите на објектот во кој работи училиштето има формирано сили за заштита и спасување. Нивното формирање е со цел да се укаже помош во услови на природни непогоди и други несреќи.

Согласно проценката за заштита и спасување од природни непогоди и други несреќи, формираните сили за заштита и спасување се формирани првенствено за потребите на училиштето, а тоа е:

Универзална единица за заштита и спасување во јачина на екипа

Мобилизацијата на силите (вработените и учениците во училиштето), ја врши директорот или неговиот заменик со одлука и наредба за вршење на мобилизација.

Со мобилизирањето непосредно се повикуваат вработените кои се внесени во списоците со комплетно лични податоци за нивните адреси и телефонски броеви.

Мобилизацијата се извршува со повикање преку телефон и со курирски систем на мобилизирање на вработените. Зборно место за мобилизираните сили за заштита и спасување е училишниот двор.

Исто така, во услови на природни непогоди и други несреќи просторните сили за заштита и спасување формиран од училиштето можат да бидат употребени и од страна на општина Кавадарци.

Од мобилизирањето и активирање во случај на несреќа се ослободени бремените жени, болни лица и други лица кои од оправдани причини не се во состојба да учествуваат во заштитата и спасувањето.

5.2. Ангажирање на силите за заштита и спасување

Силите за заштита и спасување се ангажираат во услови на природни и други несреќи или заради обука и вежби. Ангажирањето на силите за заштита и спасување на училиштето се врши со одлука на водителот на Универзалната единица.

За извршување на задачите за заштита и спасување, во зависност од природата и големината на несреќата, може да се ангажира само дел или целиот формациски состав на сите сили за заштита и спасување.

Составот на силите за заштита и спасување во објектот на училиштето е дефиниран и прикажан во табела за персоналниот состав во Планот за заштита и спасување.

Раководењето и командувањето со силите за заштита и спасување е хиерархиски устроено, од врвот кон основата на хиерархиската пирамида.

5.3. Прегледа на МТС и опременост согласно Одлуката за утврдување на персоналниот и материјалниот состав на силите за заштита и спасување („Сл. весник на РМ“ бр. 124/06):

Лична опрема на припадниците на силите за заштита и спасување	Заедничка опрема на Универзалната единица
1. Ознака за припадност на силите за заштита и спасување	1. Санитетска торба.....1
2. Заштитна маска	2. Кофа.....4
3. Прв индивидуален завој	4. Скала.....1
4. Заштитна наметка	6. Лопата.....1
5. Личен прибор за деконтаминација	7. Копач.....1
	8. Секира.....1
	9. Чекан.....1
	10. Кебе.....1
	11. Батериска ламба.....1

Материјален состав на Универзалната единица за заштита и спасување:

14 ППР апарти, и тоа:

ПП апарати од типот S-9 – 4 броја

ПП апарати од типот S-6 – 10 броја

6. ЗАКЛУЧОК

Имајќи ги во предвид напред проценетите опасности по мерките за заштита и спасување, кои беа изнесени како резултат на анализа на општите карактеристики на училиштето, дејноста која истото ја извршува, објектот во кој се изведува дејноста, бројот на вработени, бројот на ученици и просечно присутни лица во објектот, како и локациската поставеност на истиот се дава една генерална констатација дека опасност од загрозуеност од природни непогоди и други несреќи постои.

Поради тоа мора и за секоја проценета опасност да се предложат мерки со цел заштита од опасностите или намалување на штетните последици.

Мерките ќе бидат детално образложени во Планот за заштита и спасување.

Од сите напред изнесени факти и аргументи кои произлегоа и се наметнаа од и при изработката на оваа проценка, неминовно се наметнува потреба од:

-подигнување на степенот на оспособеност и обученост на сите субјекти, ученици и вработени во заштитата и спасувањето,

-потреба од непосредно поврзување, начин на комуницирање и барање помош од специјализираните единици како носители на заштитата и спасувањето на луѓето и материјалните добра, утврдени со позитивните законски прописи.

Се проценува дека доколку училишниот објект биде зафатен од помала несреќа (помал пожар, поплава или земјотрес), со истата би можеле да се справат и самите вработени со користење на опремата за заштита и спасување со која што располагаат. Доколку објектот биде зафатен од природна непогода или несреќа со поголем интензитет тогаш ќе биде неопходно да се побара помош од другите субјекти во системот на заштитата и спасувањето.

Оваа проценка на загрозуеност од природни непогоди и други несреќи стапува во сила и примена со денот на добиена согласност од Дирекцијата за заштита и спасување.

По добиена согласност од Дирекцијата за заштита и спасување престанува да важи План и проценка за заштита и спасување од природни и други несреќи арх. бр. 01-522/4 од 01.12.2011 година.

Број: 06-102/1

Датум: 14.04.2025 год.

Училишен одбор при
ООУ Димката Ангелов- Габерот“ с. Ваташа
Грозда Динова_____

7. Закони и прописи

1. Законот за заштита и спасување („Сл.Весник на РМ“ бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18),
2. Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ“ бр.53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 47/10; 83/09; 124/10; 51/11; 123/12; 93/13; 42/14 и 44/15),
3. Методологијата за содржината на начинот на проценување на опасностите и планирањето на заштитата и спасувањето („Сл. Весник на РМ“, бр.76/06),
4. Процена на загрозеност на Република Македонија од природни непогоди и други несреќи („Сл.Весник на РМ“ бр. 117/07),
5. Уредба за спроведување на мерката за заштита и спасување -евакуација на населението („Сл.Весник на РМ,, бр. 101/10),
6. Уредба за спроведување на мерката заштита и спасување од урнатини („Сл.Весник на РМ“ бр. 100/10),
7. Уредба за спроведување на мерката заштита и спасување од пожари, експлозии и опасни материји („Сл. Весник на РМ“ бр. 100/10),
8. Уредба за спроведување на мерката заштита и спасување од техничко - технолошки несреќи („Сл. Весник на РМ“ бр.91/10).
9. Уредба за спроведување на мерката радиолошка, хемиска и биолошка заштита („Сл.Весник на РМ“ бр.91/10),
10. Уредба за спроведување на мерката заштита и спасување од поплави („Сл.Весник на РМ“ бр.91/10),
11. Уредба за спроведување на мерката заштита од неексплодирани убојни и други експлозивни средства („Сл.Весник на РМ“ бр. 101/10),
12. Уредба за спроведување на мерката за заштита и спасување - прва медицинска помош („Сл.Весник на РМ“ бр. 101/10),
13. Уредба за спроведување на мерката асанација на теренот („Сл.Весник на РМ“ бр. 101/10),
14. Правилникот за поблиско определување на изборот на видовите и на количините на противпожарните апарати со кои треба да располагаат правните лица и граѓаните, како и за утврдување на критериумите што треба да ги исполнуваат правните лица кои вршат сервисен преглед и контролно испитување на протипожарните апарати, кои се однесуваат на техничката опрема и просторот за работа („Сл.Весник на РМ“ бр.29/18),
15. Правилник за начинот на одредување на местата на кои задолжително треба да се наоѓаат уредите и инсталациите за заштита од пожари, другата противпожарна опрема, средствата за гаснење на пожари и противпожарните апарати, нивното одржување во исправна состојба, посебното обележување и достапноста за употреба („Сл. Весник на РМ“ бр. 74/06),
16. Правилник за техничките нормативи за хидрантската мрежа за гаснење на пожари („Сл. Весник на РМ“ бр.26/18).